

jednoznačně prokázáno, že kandidát maluje choboty. Podle bodu 4 Manifestu se tudíž nemohl stát členem skupiny, pouze jejím předsedou. Nakonec získal Vladimír Kokolia funkci tajemného propagandisty. Miloš Šejn obhájil funkci předsedy v ústraní s právem nosit hůl a vlastnit poustevnu. Povinnost každého člena spálit jedno dílo ročně byla poprvé naplněna na autodafé, které se událo v noci z 24. na 25. 6. 1989 (v době letního slunovratu) v lomu čedičového vrchu Zebín nedaleko Jičína. Členové spálili každý po jednom vlastním uměleckém díle, pokračovali udílením řádů a vyznamenání za netvorbu, provedeno bylo také rituální zbičování předsedy v ústraní za pokus o nedovolené opuštění skupiny, který se poté odebral do ústraní poustevny. Slavnostně přivítání byli noví členové Jiří Šigut, Petr Kvíčala a Milan Magni. Gigantický Měkkfest se uskutečnil 4. 8. 1989 v chalupě Ivony Raimanové v Rudolfově u Liberce, kde mezi hlavní body programu patřilo budování opida o rozměrech 40 × 20 × 15 cm, celonoční rej v maskách v okolních lesích či seminář Mariana Pally o jelenech.

Rozpuštění

8. listopadu 1989 se konala vernisáž výstavy Příroda jinak v Galerii mladých U Řečických v Praze (Šejn, Malina, Maur, Palla, Krčmář, kurátoři Ivona Raimanová a přespolní teoretik Vojtěch Lahoda). Výstava byla uzavřena 18. listopadu, neboť galerie se stala štábem Občanského fóra, kde se formovala

první česká polistopadová vláda. Druhá výstava Příroda jinak zahájena 29. 4. 1990 v sále prelatury kláštera v Plasech skončila den poté z důvodu úmrtí kustoda. Marian Palla, duchovní otec, tajemník či ideolog skupiny Měkkohlavých, napsal 31. srpna 1990 všem členům *Oznámení o vstupu do právě vzniklého „kroužku“*, kvůli kterému vystoupil ze skupiny Měkkohlavých, čímž ji de facto rozpustil.

Znovuzkříšení

5. listopadu 2009 byla slavnostně otevřena 1. výstava Měkkohlavých v Galerii města Plzně, a to podle plánu z roku 1989. Tím členové zahájili sérii česko-slovenských výstav, které mají uvést do povědomí tuto dlouho utajovanou skupinu.

V tvorbě Václava Maliny, Milana Maura, Mariana Pally i Miloše Šejna a dalších se v 80. letech projevoval zájem o výtvarná a jazyková postmoderní stanoviska. Kde se tedy vzala ironická distance od postmoderního diskurzu? Projevovala se mimo jiné i oním fatálním zákazem malování chobotů, ve skutečnosti odmítáním mýtu často ztvárňovaného pololidskými a polozvířecími monstry. Cíle a tvorba těchto tvůrců se od postmodernistů v mnohém lišily, což autoři dobře vnímali, dominoval u nich zájem o přírodu a znovuoživený koncept. Humor, ironie a sarkasmus se sytil někde u hnutí dada. Často šlo o autodidakty z mimopražských regionů, kteří se posléze výrazně uplatnili v českém, slovenském a evropském kontextu výtvarného umění.

Možná dá někdo za pravdu Jiřímu Valochovi, který se domnívá, že pro Měkkohlavé přišla revoluce fatálně brzo, ale zdá se, že členové skupiny dále individuálně a tvrdohlavě rozvíjejí měkkohlavost, tematizují přírodu, chůzi, přímý dotek, ignorují řemeslo i estetiku, pracují s procesem, konceptem, někteří výrazně inklinují k jazykovým hrám, textu a banalitě, ať už užívají elektronická média nebo klasiku malby, textu, zvuku, čaje, hlíny, dechu. I když je výstava v Plzni koncipována retrospektivně, obsahuje i současnou tvorbu zúčastněných. Instalaci je možné označit za suše konzervativní, ale je doplněna dokumenty, dochovanými insigniemi Měkkohlavých – žezlem předsedy, rituálními figurkami hliněných jelenů, praporem Měkkohlavých i dokumentárními fotografiemi a videozáznamy z autodafé i Měkkfestu. K úplnosti je třeba ještě vyslovit pozdrav Měkk! a tančit: Měkkohlaví se uchopí za kyčle a vlní se, potom přejdou v krok, obcházejí oheň a posměšně napodobují vlající chobot. ■■

MĚKKOHLAVÍ

pořadatel: [Galerie Města Plzně](#)

termín: [do 8. ledna 2010](#)

kurátoři: [Václav Malina](#), [Miloš Šejn](#),

[Jiří Valoch](#), [Ivona Raimanová](#)

www.galerie-plzen.cz

Terapie výstavou

Kamila Ženatá ve 2. patře

text: [Silvie Šeborová](#)

Autorka je editorkou

internetového časopisu Artalk.cz.

Každé místo, každý dům, každý byt a v něm každá stěna mají svoji paměť. I když lidé přicházejí a odcházejí, v pokojích, v nichž žili, zůstávají jejich sny, vzpomínky a tou-

hy. Tato premisa byla výchozím bodem pro projekt, který realizovala Kamila Ženatá v uprázdněném pražském bytě ve druhém patře domu na Myslíkově ulici číslo 9. V čes-

kém kontextu jde o zcela ojedinělý počin. Jedná se o byt, ve kterém žila rodina umělkyně a dříve i ona sama. To svádí k domněnce, že realizace projektu byla pro Kamilu Že-

KAMILA ŽENATÁ: OPUŠTĚNÝ BYT, VE KTERÉM ZŮSTALY SNY TĚCH, KTERÍ V NĚM ŽILI
2009 / foto: Martin Polák

natou způsobem, jak se rozloučit se svými příbuznými i s bytem samotným. „Opravdu velké množství mých přátel si to myslelo,“ říká Ženatá. „Ale takovéto chápání projektu je špatné. Loučení se se známými prostora mi pro mě nebylo popudem k výstavě nebo alespoň ne tím hlavním.“

Divadlo vzpomínek

Kamila Ženatá zaplnila prázdný byt svými instalacemi, videi, obrazy, textem i fotografiemi. Nejednalo se o výstavu, na které by autorka některým z osvědčených postupů prezentovala jednotlivé práce, naopak – veškeré předměty v bytě se staly součástí jednoho kompaktního uměleckého díla, v němž byl prostor proměněn. Pokud bych měla projekt přiblížit někomu, kdo jej neviděl, pak za nejnázornější považuji přirovnání k scénografickému počínu, jehož záměrem je ztvárnit divadelní hru s námětem „opuštěný byt, ve kterém zůstaly sny těch, kdo v něm žili“.

Do hlavní role je v tomto představení obsazen sám divák, kterému se prostřednictvím výtvarných děl zhmotňují jeho vlastní pocity či zkušenost, kterou si někdy sám prožil. Každý z nás byl v průběhu života donucen k tomu, aby někoho nebo něco opustil. Proto nelze příběh, který rozehrála Kamila Ženatá v opuštěném bytě, chápat jako její osobní historii, ale jako obecný princip vzpomínek, který funguje v jakékoli rodině, v jakémkoli prostoru a v jakýchkoli souvislostech.

Příběh se v každé z místností odvíjí jiným způsobem a za použití jiných prostředků. Stěny předsíně, kuchyně a jednoho z pokojů popsala autorka od podlahy až k vysokému stropu textem, který překrýval i některé z jejích vlastních obrazů. Tento text, čtený od začátku do konce, sice obsahuje kontinuální sdělení, ale napsaný na zdech místností se odosobnil a začal žít svým vlastním životem. Spíše než souvislý text je možné vnímat a zapamatovat si jednotlivé věty nebo slova, stejně jako ze snu si pamatujeme pouze jeho jednotlivé části. Jedno z důležitých slov je slovo změna: „Změna není nic jiného než příležitost k vytvoření nových skutečností.“ Změna jako nutný pozitivní následek loučení.

V textu lze také najít vnitřní souvislosti s obrazy, které navazují na projekt Kamily Ženaté prezentovaný v rámci výstavy Čtrnáct S v DOX. Zde se výtvarnice představila jako autorka instalace, jejíž součástí bylo video s mladou dívkou. Toto holčičí já ze sna v DOX se objevuje na obrazech v 2. patře, na nichž Ženatá zachycuje archetyp dívčího snu: dívky podle ní sní o tom, že se stanou nevěstami. Protipólem k dívčímu snu je sen chlapecký: ztvárnění mladého kluka jako bojovníka.

Zastavený čas

V dalším z pokojů levitují v prostoru banální předměty, jako jsou igelitové pytlíky,

drátěnka, nebo sušené květiny, které ztratily svůj smysl, aby se z nich stala snová nadpřirodá zjevení. Z tohoto pokoje vedou dveře do dvou místností. V první z nich rozpracovává Ženatá zmiňovaný motiv dívčího a chlapeckého snu formou videí, jednou z nejpůsobivějších místností je však druhý pokoj, zvaný komora. Na věšáku zde visí odložené věci a odloženým dojmem působí i obrazy, dokonce i lidé na obrazech. Jejich náměty připomínají fotografie z rodinných alb, která popisují čas, jenž již neexistuje.

Celá výstava jako by se odehrávala v zastaveném čase, a pokud na to zapomenete, stojící hodiny na některé ze stěn vám to připomenou. A přesto je to právě komora, ve které je přítomný prvek, jenž může plynutí času připomínat. Lampa – jediný zdroj světla v místnosti – se v daných intervalech pomalu zhasne a rozsvěcí, přičemž v potmělém prostoru začnou být vidět fosforeskující hvězdy a skvrny rozmístěné po stěnách. Jako by se člověk dostal do jiného prostoru, do vesmíru či jako by se kolem něj ve zrychleném módu střídaly noc a den.

Na závěr je třeba zmínit jednu informaci o autorce projektu. Kamila Ženatá absolvovala v 90. letech psychologické cvičení, v současném desetiletí potom výcvik pro skupinovou psychoanalýzu, o kterou se dlouhodobě zajímá. Bez její znalosti by podle mého názoru projekt ve 2. patře nikdy nemohl vzniknout, a pokud by vznikl, tak ve zcela jiné podobě. Výstava totiž fungovala jako jistá forma terapie, která diváka staví tváří v tvář jeho vlastním touhám, snům, zážitkům z loučení se a opouštění a dávala mu návod, jak se s nimi vyrovnat. ■■

2. PATRO

pořadatel: [Galerie 5. patro ve spolupráci s občanským sdružením Schrödingerova kočka a Art Link](#)

místo: [Myslíkova 9](#)

autor: [Kamila Ženatá](#)

termín: 4.–30. 11. 2009

www.kamilazenata.cz